

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Затверджено
на засіданні приймальної комісії
Львівського національного університету
імені Івана Франка
24.03.2021 р. (протокол № 3)

Ректор

В.П. Мельник

ПРОГРАМА
фахового вступного випробовування
для здобуття освітнього ступеня магістра

Спеціальність – 071 «Облік та оподаткування»

(Економічний факультет)

Освітня програма – «Облік і аудит»

Львів-2021

Анотація

Рекомендації до зарахування абітурієнтів, які мають освітній ступінь бакалавра (спеціаліста) для здобуття другого (магістерського) ступеня вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» (освітньо-професійна програма «Облік і аудит»), проводиться за результатами фахових вступних випробувань. Вони відбуватимуться у формі тестування з дисциплін циклу професійної підготовки: «Бухгалтерський облік», «Аудит», «Економічний аналіз», «Управлінський облік», «Фінансовий облік», «Облік і звітність в оподаткуванні», «Звітність підприємства», а також навчальних дисциплін загальнооекономічної підготовки (економічна теорія): «Основи економічної науки», «Макроекономіка» та «Мікроекономіка».

Розділ 1 Бухгалтерський облік

1.1. Теорія бухгалтерського обліку

Тема 1. Господарський облік, його суть і характеристика.

Господарська діяльність та господарський облік. Поняття на сутність господарського обліку. Види обліку. Вимірники, що застосовуються в обліку Мета, завдання та функції бухгалтерського обліку, принципи та вимоги до його ведення.. Поняття господарської операції. Види діяльності, що відображаються в бухгалтерському обліку. Державне регулювання бухгалтерського обліку. Бухгалтерська фінансова звітність підприємств та її якісні характеристики . Облікова політика підприємства.

Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку

Предмет та об'єкти бухгалтерського обліку. Класифікація господарських засобів і джерел їх формування. Метод бухгалтерського обліку та його елементи.

Тема 3. Бухгалтерський баланс.

Сутність бухгалтерського балансу та особливості його побудови. Основне балансове рівняння. Структура бухгалтерського балансу. Статті активів та пасивів балансу. Розділи балансу.

Господарські операції та їх вплив на бухгалтерський баланс. Сутність бухгалтерських операцій та їх типи (4 типи операцій та їх взаємозв'язок з валютою балансу підприємства).

Тема 4.Рахунки бухгалтерського обліку та подвійний запис.

Поняття бухгалтерських рахунків, їх призначення та структура. Дебет та кредит рахунку. Синтетичні й аналітичні рахунки. Активні, пасивні, активно-пасивні рахунки. Сутність подвійного запису та його значення в бухгалтерському обліку. Кореспонденція рахунків, бухгалтерське проведення.

Порядок класифікації рахунків бухгалтерського обліку. Види рахунків за класифікаційними ознаками. Призначення та побудова основних, регулюючих та операційних рахунків. Сутність балансових та позабалансових рахунків. План рахунків бухгалтерського обліку та особливості його побудови для підприємств та організацій.

Тема 5. Документування та інвентаризація.

Документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку. Стандартизація й уніфікація первинних документів. Основні вимоги до оформлення та обов'язкові реквізити первинних документів. Етапи бухгалтерського опрацювання первинних документів (кодування, групування, контирування, таксування). Типи документів. Документообіг та його графік.

Сутність та необхідність проведення інвентаризації. Види інвентаризації. Об'єкти, порядок проведення інвентаризації та оформлення її результатів.

Тема 6. Оцінювання і калькулювання

Сутність та значення вартісної оцінки. Базові підходи до оцінювання активів, зобов'язань та операцій; види оцінок (поняття справедливої, первісної, залишкової, ліквідаційної вартості). Калькулювання в системі бухгалтерського обліку. Суть калькулювання та зміст калькуляції. Методи калькулювання. Види калькуляцій.

Тема 7. Облікові регістри, техніка, форми та організація обліку на підприємствах

Види і форми облікових регістрів. Форми бухгалтерського обліку: меморіально-ордерна, журнальна, спрощена, автоматизованого обліку.

Помилки в бухгалтерських записах, способи їх виявлення і виправлення.

Самостійність підприємства в організації бухгалтерського обліку.

Організаційні форми побудови бухгалтерської служби на підприємстві.

Функції бухгалтерських працівників.

Рекомендована література:

1. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 16.07.1999 р. №996 – XIV URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/go/996-14>
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”, затверджене наказом МФУ від 7.02.2013 р. № 73 – URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/>
3. Бандура З. Л., Кріль Я.Я., Москаль Н.В. Облік і аудит : навч. посібник; за ред. О. М. Ковалюка. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 270 с.

4. Гудзь Н. В., Денчук П.Н., Романів Р.В. Бухгалтерський облік : навч. посібник для внз; М-во освіти і науки України. 2-ге вид., перероб. і допов.К. : Центр учб. літ., 2016. 424 с.
5. Кім Ю.Г. Бухгалтерський облік: Первинні документи та порядок їх заповнення : навчальний посібник. К: Центр учбової літератури, 2014.600 с.
6. Кужельний М.В., Лінник В.Г. Теорія бухгалтерського обліку : Підручник. КНЕУ, 2011. 334 с.
7. Лишиленко О. В. Бухгалтерський облік: Підручник.К: Центр учбової літератури, 2017.670 с.
8. Плиса З. П., Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : навч. посібник.Друге видання. Київ: Каравела, 2011.520 с.
9. Плиса З. П., Плиса В. Й. Бухгалтерський облік: підручник. Львів: Видавництво ННВК „АТБ”, 2011.420 с.
10. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік [текст]: навч. посіб. / І.Б. Садовська, Т.В. Божидарнік, К.Є. Нагірська. – К.: Центр учб. літератури, 2013. – 688 с.

1.2. Фінансовий облік

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку

Зміст і завдання фінансового обліку. Принципи побудови фінансового обліку. Нормативне регулювання фінансового обліку. Основи організації фінансового обліку.

Тема 2. Облік грошових коштів та їх еквівалентів

Суть і структура грошових коштів та їх еквівалентів. Облік операцій з готівкою. Облік операцій на поточних рахунках в національній валюті. Облік операцій на поточних рахунках в іноземній валюті. Облік операцій придбання і продажу іноземної валюти. Відображення курсових різниць. Облік наявності та руху інших грошових коштів. Облік еквівалентів грошових коштів.

Тема 3. Облік дебіторської заборгованості

Суть дебіторської заборгованості, її види та оцінка. Організація обліку довгострокової та поточної дебіторської заборгованості. Облік розрахунків з покупцями і замовниками. Облік дебіторської заборгованості, забезпеченої векселелями. Сумнівна та безнадійна дебіторська заборгованість. Методи формування та порядок використання резерву сумнівних боргів. Облік факторингових операцій. Облік розрахунків за виданими авансами. Облік розрахунків з підзвітними особами. Облік розрахунків за нарахованими доходами. Облік розрахунків за претензіями. Облік розрахунків за відшкодуванням завданих збитків. Облік розрахунків з іншими дебіторами. Облік довгострокової дебіторської заборгованості. Відображення дебіторської заборгованості у фінансовій звітності підприємства.

Тема 4. Облік запасів підприємства

Зміст, умови визнання та групування запасів. Оцінка запасів на дату оприбуткування. Організація первинного, синтетичного й аналітичного обліку запасів. Облік надходження запасів на підприємство. Облік та розподіл транспортно-заготівельних витрат. Облік вибуття запасів. Методи оцінки запасів при вибутті. Облік виробничих запасів. Облік палива. Особливості обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів. Облік операцій з тарою. Оцінка запасів на дату балансу. Чиста вартість реалізації запасів. Інвентаризація запасів та відображення її результатів у обліку. Відображення запасів у фінансовій звітності підприємства.

Тема 5. Облік готової продукції

Зміст готової продукції та умови її визнання. Документальне оформлення та аналітичний облік операцій, пов'язаних з рухом готової продукції. Облік собівартості виготовленої та реалізованої продукції. Зміст, оцінка та облік незавершеного виробництва.

Тема 6. Облік основних засобів та інших необоротних матеріальних активів

Суть, класифікація та оцінка основних засобів. Первинний облік операцій з основними засобами. Синтетичний і аналітичний облік основних засобів. Облік операцій придбання і виготовлення основних засобів. Методи нарахування амортизації основних засобів. Облік амортизації та нагромадженого зносу. Зміна методу амортизації основних засобів. Відображення в обліку капіталізації витрат на покращення і добудову основних засобів. Облік витрат на ремонт основних засобів. Облік вибуття основних засобів. Особливості обліку основних засобів, призначених для продажу. Облік переоцінки та індексації основних засобів. Втрата і відновлення корисності основних засобів. Інвентаризація основних засобів та відображення її результатів в обліку. Облік операцій оренди основних засобів. Облік інших необоротних матеріальних активів. Відображення інформації про основні засоби у фінансовій звітності підприємства.

Тема 7. Облік нематеріальних активів

Нематеріальні активи, їх класифікація та оцінка. Організація первинного, синтетичного й аналітичного обліку нематеріальних активів. Облік надходження нематеріальних активів. Порядок нарахування та облік амортизації нематеріальних активів. Облік витрат на утримання і покращення нематеріальних активів. Облік вибуття нематеріальних активів. Особливості обліку та умови капіталізації витрат на дослідження і розробки. Переоцінка первинної вартості нематеріальних активів. Відображення інформації про нематеріальні активи у фінансовій звітності підприємства.

Тема 8. Облік фінансових інвестицій

Суть та види фінансових інвестицій. Поточні та довгострокові фінансові інвестиції. Первісна оцінка й облік придбання фінансових інвестицій. Методи оцінки фінансових інвестицій на дату балансу. Облік інвестицій у боргові зобов'язання. Облік облігацій, придбаних з премією та дисконтом. Амортизована собівартість інвестицій. Облік інвестицій у акції. Особливості обліку операцій з пов'язаними сторонами. Облік фінансових інвестицій за методом участі в капіталі. Особливості обліку спільної діяльності без створення юридичної особи. Облік довгострокових фінансових інвестицій непов'язаним сторонам. Облік поточних фінансових інвестицій. Оцінка поточних фінансових інвестицій. Облік придбання, утримання та продажу поточних фінансових інвестицій. Розкриття інформації про фінансові інвестиції у звітності.

Тема 9. Облік витрат виробництва та витрат майбутніх періодів

Умови визнання витрат підприємством. Групування витрат за видами діяльності. Витрати на продукцію та витрати періоду. Організація обліку витрат. Статті та елементи витрат. Облік прямих витрат операційної діяльності. Облік та розподіл загальновиробничих витрат. Нормальна потужність.

Умови визнання витрат майбутніх періодів. Порядок відображення в обліку формування витрат майбутніх періодів. Розподіл та списання витрат майбутніх періодів.

Тема 10. Облік поточних зобов'язань

Зміст, умови визнання й оцінка зобов'язань. Класифікація зобов'язань підприємства. Особливості визнання та оцінки непередбачуваних зобов'язань. Організація синтетичного й аналітичного обліку зобов'язань. Облік зобов'язань за розрахунками з постачальниками. Облік короткострокових кредитів банків. Нарахування і сплата відсотків за позиками банків. Облік зобов'язань, забезпечених векселями. Облік поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями. Облік розрахунків з кредиторами за іншими операціями. Облік розрахунків за авансами отриманими. Облік внутрішніх розрахунків. Облік розрахунків з іншими кредиторами. Облік розрахунків з учасниками. Облік доходів майбутніх періодів. Відображення інформації про зобов'язання у фінансовій звітності підприємства.

Тема 11. Облік довгострокових зобов'язань

Зміст, групування й оцінка довгострокових зобов'язань. Облік довгострокових кредитів банку. Види облігацій та умови їх розміщення підприємством. Облік довгострокових облігацій, емітованих за номінальною вартістю. Облік довгострокових облігацій, емітованих зі знижкою (дисконтом). Облік довгострокових облігацій, емітованих з премією. Облік

зобов'язань з фінансової оренди необоротних активів. Відображення довгострокових зобов'язань у фінансовій звітності

Тема 12. Облік забезпечень майбутніх витрат і платежів та цільового фінансування

Зміст, види та умови формування підприємством забезпечень. Довгострокові і поточні забезпечення. Оцінка забезпечень майбутніх витрат і платежів. Облік забезпечень за виплатами працівникам. Облік забезпечень за гарантійними ремонтами. Облік інших забезпечень.

Суть цільового фінансування і цільових надходжень. Облік придбання активів за рахунок коштів, виділених з державного бюджету. Відображення забезпечень і цільового фінансування у фінансовій звітності.

Тема 13. Облік розрахунків за податками і платежами

Організація синтетичного й аналітичного обліку розрахунків за податками і платежами. Облік податку на прибуток. Облік поточного податку на прибуток. Зміст та види податкових різниць. Облік відстрочених податкових активів і зобов'язань за методом зобов'язань за балансом. Відображення поточних та відстрочених податків на прибуток у фінансовій звітності. Облік податку на додану вартість. Зміст податку на додану вартість, платники та об'єкти оподаткування. Облік податкових зобов'язань та податкового кредиту з податку на додану вартість. Облік податку на доходи фізичних осіб. Податкова соціальна пільга. Порядок утримання та сплати податку на доходи фізичних осіб. Облік єдиного соціального внеску. Об'єкти і ставки нарахування зобов'язань з єдиного соціального внеску роботодавцями. Порядок нарахування і погашення зобов'язань з єдиного соціального внеску. Облік інших податків і платежів. Відображення зобов'язань з податків і платежів у фінансовій звітності.

Тема 14. Облік праці та її оплати

Суть заробітної плати, її види та форми. Державне регулювання нарахування заробітної плати та розрахунків з працівниками. Облік особового складу, відпрацьованого часу та виробітку. Методика нарахування заробітної плати та інших виплат працівникам. Нарухування на фонд оплати праці. Види та облік утримань із нарахованої заробітної плати. Облік розрахунків з працівниками. Облік нарахування і виплати відпускних. Компенсація за невикористану відпустку. Облік розрахунків з тимчасової втрати працездатності.

Тема 15. Облік власного капіталу

Власний капітал та його структура. Інтерпретація статей власного капіталу. Облік формування статутного капіталу в акціонерних товариствах та його змін. Облік формування статутного капіталу та його змін у

товариствах з обмеженою відповідальністю. Облік пайового та іншого зареєстрованого капіталу. Облік внесків до незареєстрованого статутного капіталу. Облік формування, використання та списання капіталу в дооцінках. Облік додаткового капіталу. Облік формування й використання резервного капіталу. Облік формування й використання нерозподіленого прибутку. Відображення в обліку непокритого збитку та його коригувань. Облік неоплаченого та вилученого капіталу. Розкриття інформації про власний капітал у фінансовій звітності.

Тема 16. Облік витрат, доходів та фінансових результатів діяльності підприємства

Зміст, критерії визнання та групування витрат. Облік витрат за економічними елементами та статтями витрат. Формування в обліку виробничої собівартості продукції (робіт, послуг). Облік і розподіл загальновиробничих витрат. Облік адміністративних витрат. Облік витрат на збут. Облік інших операційних витрат. Облік фінансових витрат. Облік інших витрат. Економічна суть, групування та критерії визнання доходів. Облік доходів основної операційної діяльності. Оцінка ступеня завершеності операцій з надання послуг. Облік інших операційних доходів. Облік фінансових доходів. Облік інших доходів. Закриття рахунків доходів і витрат. Формування на рахунках обліку чистого фінансового результату та його відображення у складі нерозподіленого прибутку (непокритого збитку).

Рекомендована література:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. №996-14. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>.
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11. 1999 р. №291. URL: zakon1.rada.gov.ua/go/z0893-99.
5. Атамас П.Й. Фінансовий облік. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 356 с.
6. Крупка Я.Д., Задорожний З.В., Гудзь Н.В. та ін. Фінансовий облік: підручник. 4-те вид. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 451 с.
7. Нашкерська Г.В. Фінансовий облік: Навч. посібник. К.: Кондор, 2009. 503 с.

8. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність: підручник. 7-ме вид. К.: Алерта, 2016. 928 с.
9. Огійчук М. Ф., Сколотій Л.О., Беленкова М. І. та ін. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: Підручник. 7-ме вид. К. : Алерта, 2016. 1040 с.
10. Л. Сук. П. Сук. Фінансовий облік. К.: Університет «Україна», 2019. 527 с.
11. Шара Є, Бідюк О., Соколова-Гонтаренко І. Бухгалтерський фінансовий та податковий облік: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 424 с.

1.3. Управлінський облік

Тема 1. Теоретичні основи управлінського обліку та етапи його розвитку

Зміст теми: Роль і місце управлінського обліку в системі сучасного обліку та менеджменту. Суть, предмет і об'єкт управлінського обліку. Методи управлінського обліку, їх характеристика. Функції бухгалтера-аналітика в процесі управління. Залежність функцій управлінського обліку від функцій управління. Порівняльна характеристика фінансового і управлінського обліку. Історичні етапи формування і розвитку управлінського обліку. Нормативно-правове регулювання управлінського обліку.

Тема 2. Організація управлінського обліку на підприємстві

Основні організаційні чинники вибору підсистеми управлінського обліку й ознаки класифікації цих підсистем. Загальна, інтегрована, автономна підсистеми управлінського обліку.

Тема 3. Класифікаційна структура витрат в управлінському обліку

Основні критерії класифікації витрат за видами діяльності: операційні, фінансові, інвестиційні. Особливість класифікації витрат за напрямками обліку. Вичерпані та невичерпані витрати. Витрати періоду і витрати на продукцію. Основні елементи виробничих витрат. Прямі та непрямі витрати. Зміст змінних та напівзмінних витрат. Побудова графіків. Постійні та напівпостійні витрати. Дискреційні та обов'язкові витрати. Характеристика релевантного діапазону. Суть релевантних і нерелевантних витрат. Інкрементні й маржинальні витрати. Визначення втраченої вигоди (можливих витрат). Обґрунтування поділу витрат на контрольовані та неконтрольовані.

Тема 4. Прогнозування витрат для прийняття управлінських рішень

Короткотермінові та довготермінові управлінські рішення. Характеристика процесу підготовки та прийняття рішення. Критерії релевантності витрат і доходів. Зміст поведінки витрат. Фактори витрат для різних функцій бізнесу. Суть функції витрат. Складові формули витрат. Методи визначення функції витрат. Технологічний аналіз. Суть методу аналізу рахунків. Переваги та вади методу вищої-нижчої точки. Пастка методу вищої-нижчої точки. Метод візуального пристосування. Різниця між простим і множинним регресійним аналізом. Метод найменших квадратів. Лінія регресії. Критерії вибору однієї функції витрат серед багатьох. Суть коефіцієнту детермінації. Зміст стандартної помилки обрахунку та її визначення. Суть стандартної помилки коефіцієнта.

Тема 5. Виробничий та калькуляційний облік витрат

Зміст, мета й етапи виробничого обліку. Метод, завдання та об'єкти калькуляційного обліку. Його взаємозв'язок з виробничим обліком. Суть калькуляції, об'єкту калькулювання, калькуляційної одиниці в системі калькуляційного обліку. Обґрунтування видів калькуляцій. Зміст кожного з видів калькуляційних одиниць. Поняття й види собівартості. Структура й облік прямих витрат на виробництво. Облік незавершеного виробництва. Зміст загальновиробничих витрат і їх розподіл між об'єктами калькулювання. Склад загальновиробничих витрат і рахунки для їх обліку. Етапи розподілу виробничих накладних витрат. Коефіцієнт розподілу загальновиробничих витрат. Причини виникнення недорозподілених або зайворозподілених накладних витрат. Два способи списання недорозподілених або перерозподілених накладних витрат, які використовуються в кінці звітного періоду. Методи розподілу виробничих накладних витрат обслуговуючих підрозділів між виробничими. Особливості включення загальновиробничих витрат до собівартості реалізованої продукції згідно з П(С)БО 16 "Витрати".

Тема 6. Зведений облік витрат за економічними елементами та статтями калькуляції

Критерії визнання витрат. Особливість і призначення поділу витрат за економічними елементами в процесі виготовлення продукції. Їх взаємозв'язок зі статтями калькуляції. Облік матеріальних витрат. Зворотні відходи. Основні складові та облік елементу "Витрати на оплату праці". Основна і додаткова заробітна плата. Економічна суть та облік елементу "Відрахування на соціальні заходи". Основні складові та облік елементу "Амортизація". Суть та облік інших операційних витрат. Облік витрат від браку. Облік витрат на гарантійний ремонт. Облік витрат операційної діяльності на рахунках класу 8. Облік витрат операційної діяльності на рахунках класу 9. Характеристика реєстрів аналітичного обліку витрат, які

використовуються на підприємстві. Відображення операційних витрат у фінансовій звітності підприємства

Тема 7 Методи калькулювання собівартості продукції, робіт, послуг

Загальна модель впровадження системи виробничого обліку на підприємстві. Технологічний аспект вибору методики калькулювання собівартості продукції: калькулювання за замовленнями; калькулювання за процесами. Вплив наявності постійних виробничих витрат на вибір методу калькулювання собівартості продукції та на формування «Звіту про фінансові результати підприємства»: калькулювання за повними витратами; калькулювання за змінними витратами. Обґрунтування переваг і вад системи калькулювання змінних витрат. Забезпечення контролю витрат в калькуляційному обліку: метод обліку фактичних витрат; нормативний метод калькулювання; метод обліку стандартних витрат, його основні відмінності від нормативного методу калькулювання. Характеристика системи калькулювання витрат на основі діяльності. Її переваги та недоліки. Вплив виробничого обліку та калькулювання на прийняття управлінських рішень й прогнозування їх наслідків.

Тема 8 Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку.

Суть взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку. Визначення точки беззбитковості. Коефіцієнт маржинального доходу та його роль у прогнозуванні показників діяльності підприємства. Характеристика методів визначення точки беззбитковості: рівнянь, маржинального доходу, графічного. Визначення обсягу реалізації, потрібного для одержання бажаного прибутку. Користь графічного відображення взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку. Види графіків для аналізу взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку. Запас міцності (припустима маржа), її використання. Різниця між валовим доходом і маржинальним прибутком підприємства. Використання графіку співвідношення “витрати – обсяг – прибуток” під час складання плану виробництва підприємства. Операційний важіль. Розрахунок фактора операційного важеля. Комбінація продажу. Точка беззбитковості в умовах багатопродуктового виробництва. Розрахунок середньозваженого маржинального доходу й прогнозування результатів діяльності підприємства..

Тема 9 Аналіз релевантної інформації для прийняття операційних рішень.

Диференціальний аналіз альтернативних рішень. Інформація, яка є релевантною для рішення про доцільність прийняття спеціального замовлення. Інформація, яка є релевантною для рішення про доцільність "виробляти чи купляти". Інформація, яка є релевантною для рішення про

доцільність розширення чи скорочення сегменту. Інформація, яка є релевантною для прийняття рішення щодо оптимального використання обмежених ресурсів. Оптимальна комбінація виробів в умовах декількох обмежень. Тіньова ціна, її обчислюють. Чинники, які впливають на ціноутворення. Суть, переваги та вади економічної моделі ціноутворення. Суть, переваги та вади ціноутворення за принципом "витрати плюс". Розрахунок величини націнки до собівартості для визначення ціни. Цільове калькулювання. Його переваги.

Тема 10. Аналіз інформації в управлінському обліку для оптимізації інвестиційних проектів

Бюджетування капітальних вкладень. Інформація, яка є релевантною для прийняття рішень про капітальні вкладення. Грошові потоки в процесі інвестування. Суть інвестування. Його застосування в процесі прийняття управлінських рішень. Чиста теперішня вартість проекту капітальних вкладень. Внутрішня норма прибутковості. Використання індексу прибутковості. Період окупності проекту капітальних вкладень. Облікова норма прибутковості. Раціонування капіталу. Чинники, які слід брати до уваги в процесі раціонування капіталу.

Тема 11. Бюджетування діяльності підприємства

Мета бюджетування. Напрямки бюджетування. Звітний бюджет. Послідовність бюджетування. Основні стадії цього процесу. Створення бюджетного комітету. Його завдання. Функції бухгалтера-аналітика в процесі бюджетування. Бюджетування "з нуля". Його переваги та вади. Суть прогнозування продажу. Бюджет продажу. Опис процесу складання бюджетів та послідовність їх розробки. Бюджетний контроль та його застосування. Сенс управління за відхиленнями. Види відхилень. Статичний бюджет. Гнучкий бюджет, його використання. Відхилення від гнучкого бюджету. Його визначення та інтерпретація. Відхилення за рахунок обсягу продажу (діяльності). Групи, на які можна поділити відхилення від гнучкого бюджету. Поділ відхилення за рахунок обсягу продажу.

Тема 12. Облік діяльності за центрами відповідальності

Децентралізація управління, її переваги та недоліки. Суть аналітичного управлінського обліку. Зміст центрів виникнення витрат. Центр відповідальності. Ознаки поділу центрів відповідальності. Види центрів відповідальності. Їх приклади. Організація обліку за центрами відповідальності. Використання стандартних витрат. Розрахунок відхилення від стандартних матеріальних витрат. Причини таких відхилень. Відхилення від стандартних витрат на оплату праці. Чинники, що визначають відхилення змінних накладних витрат від встановленого стандарту. Розрахунок цих відхилень. Здійснення аналізу відхилень постійних накладних витрат від встановленого стандарту. Взаємозв'язок обліку стандартних витрат та обліку

за центрами відповідальності. Критерії та методи дослідження відхилень. Облік відхилень у системі рахунків бухгалтерського обліку.

Тема 13. Внутрішня звітність про виконання бюджетів за центрами відповідальності. Трансфертне ціноутворення.

Суть системи внутрішньої звітності, її види та мета складання. Вимоги до звітності за центрами відповідальності. Показники, що застосовують для оцінки діяльності центрів відповідальності. Різниця в підходах до оцінки діяльності підрозділу та його керівника. Звіт про виконання кошторису центром витрат. Звіт центру прибутку. Оцінка діяльності центру прибутку. Звіт центру інвестицій. Прибутковість інвестицій. Переваги й вади цього показника. Чинники, завдяки яким можна збільшити прибутковість інвестицій. Фінансові показники, що застосовуються для оцінки діяльності центрів відповідальності. Трансфертна ціна. Її вплив на оцінку діяльності центрів відповідальності. Методи трансфертного ціноутворення. Коротка характеристика кожного з них.

Рекомендована література

1. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16.07.1999 р. № 996 (зі змінами та доповненнями). URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/go/996-14>.
2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. №291 (зі змінами). URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/go/z0893-99>.
3. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості, затверджені наказом Міністерства промислової політики України від 09.07.2007 р. № 373. URL: <http://www.ukraine.uapravo.net/data2008/.../ukr21347>.
4. Методичні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування в торговельній діяльності. Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України №145 від 22.05.2002. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0145569-02>.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 16 "Витрати", затверджений наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. №318 зі змінами і доповненнями. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show>
6. Атамас П. Й. Управлінський облік. Навчальний посібник. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2009. 439 с.
7. Гарасим П. М., Журавель Г. П., Хомин П. Я. Курс управлінського обліку. Навч. посібник. К.: Знання, 2007. 314 с.
8. Голов С. Ф. Управлінський облік: підручник. Київ: "Центр учбової літератури", 2018. 534 с.

9. Дацій Н. В. Корецький М. Х., Пельтек Л. В. Управлінський облік : навч. посібник. К.: "Центр учбової літератури", 2007. 296 с.
10. Задорожний З.-М. В., Аверкин Я. Ф. Управлінський облік: особливості та принципи. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. Том 1. 2019. № 28. С. 114-120.
11. Куцик П. О., Бачинський В. І., Полянська О. А. Управлінський облік операційної діяльності підприємств оптової торгівлі : монографія. Львів : Растр-7, 2015. 312 с.
12. Лень В. С. Управлінський облік : підручник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2015. 328 с.
13. Нападовська Л. В. Управлінський облік. [Підруч. для студентів вищих навч. закладів]. К. : Книга, 2014. 544 с.
14. Партин Г. О. Управлінський облік: підручник / Г. О. Партин, А. Г. Загородній, Т. І. Свідрик, А. І. Ясінська, Т. М. Бойчук. Львів: в-во Львівської політехніки, 2013. 280 с.
15. Попівняк Ю. М. Втрати підприємства та особливості їх класифікації. Фінансова система України : збірник наукових праць. Острог : Вид-во Національного університету "Острозька академія". 2009. Випуск 12. С. 90–102.
16. Струк Н. С. Інтегрована звітність як найбільш доречне джерело облікової інформації у діловому партнерстві підприємств. *Rozwój społeczności międzynarodowej : przeszłość oraz nowe wyzwania*. Lwów-Olsztyn : PAIS, 2015. S. 289–298.
17. Струк Н. С. Управлінський облік : курс лекцій. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2021 (електронний ресурс).
18. Струк Н. С. Управлінський облік: практикум з управлінського обліку для студентів економічних спеціальностей, 2021(електронний ресурс).
19. Струк Н. Передумови застосування глобальних принципів управлінського обліку в діяльності українських підприємств. *Collection of the scientific materials "Contemporary trends shaping the global world"*. Lviv – Olsztyn 2020. P. 54-59.
20. Струк Н. С., Владичин М. Б. Роль бюджетування у здійсненні контролю зовнішньоекономічної діяльності торговельних підприємств. *Проблеми теорії та практики обліково-аналітичних наук: колективна монографія*. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. С. 209–224.
21. Струк Н. С., Мулінська Г. В. Правове підґрунтя та проблемні аспекти обліку витрат операційної діяльності торговельних підприємств ринку нафтопродуктів. *Проблеми теорії та практики обліково-аналітичних наук: колективна монографія*. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. С.59–74.
22. Струк Н. С., Шпак О. Ю. Шляхи вдосконалення обліку виробничих витрат промислового підприємства в умовах застосування концепції ощадливого виробництва. *Науковий журнал "Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії"*. Запоріжжя: Вип. 2 (08) 2017, Част. 2. С. 122–127.

23. Управлінський облік : навч. посіб. / О. М. Брадул, В. А. Шепелюк, Л. Я. Шевченко, П. Д. Камінський, та ін; ДНУЕТ. Кривий Ріг. 2017. 113 с.
24. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: Підручник / М. Ф. Огійчук, Л. О. Сколотій, М. І. Беленкова та ін. /За ред. проф. М. Ф. Огійчука. 7-ме вид., перероб. і допов. К. : Алерта, 2016.1040 с.
25. Chartered Institute of Management Accountants. URL: www.cgma.org/principles.

1.4. Облік і звітність в оподаткуванні

Тема 1. Податкова система та її основні складові

Теорії виникнення та розвитку податків. Суть податків, їхні функції та елементи. Класифікація податків. Загальна характеристика податкової системи та податкової політики України. Податкові системи у зарубіжних країнах.

Тема 2. Податковий кодекс України та нормативно-правова база оподаткування

Податковий кодекс України: його структура та термінологія. Нормативне регулювання податкового обліку та податкової звітності в Україні. Методика впровадження податкового обліку в системі рахунків. Податкова звітність як показник ефективності організації податкового обліку.

Тема 3. Адміністрування податків і зборів

Загальна характеристика податкової роботи і системи адміністрування податків в Україні. Структура та основні завдання органів державної податкової служби. Облік платників податку. Податковий контроль.

Тема 4. Облік нарахування заробітної плати та її оподаткування

Загальна характеристика; платники; об'єкт оподаткування; база та ставки оподаткування, ПДФО, ЄСВ, ПСП. ПДФО та ЄСВ із суми зарплати за першу половину місяця. ПДФО – звітність. Порядок заповнення та подання звітності з оподаткування заробітної плати та інших виплат працівникам. Натуральна оплата праці. Облік відпусток. Вихідна допомога. Лікарняні. Матеріальна допомога.

Тема 5. Облік і звітність щодо податку на прибуток

Загальна характеристика; платники; об'єкт оподаткування; база та ставки оподаткування податком на прибуток. Облік нарахування податку. Порядок формування і подання податкової звітності, формування додатків до декларації з податку на прибуток, її коигування. Звичайні ціни та порядок їх застосування.

Тема 6. Облік і звітність щодо податку на додану вартість

Загальна характеристика; платники; об'єкт оподаткування; база та ставки оподаткування Облік ПДВ. Облік податкових зобов'язань з ПДВ. Облік податкового кредиту з ПДВ. Порядок заповнення податкової накладної та його особливості. Ведення реєстру податкових накладних Порядок складання та подання податкової декларації з ПДВ. виправлення помилок. Облік ПДВ за умов зміни вартісних і кількісних показників. Заповнення розрахунку коригування.

Тема 7. Облік і звітність щодо інших податків і зборів

Платники податку; об'єкт оподаткування; база та ставки оподаткування акцизним податком. Порядок справляння акцизного податку щодо різних груп товарів. Відображення в обліку господарських операцій з акцизного податку та формування звітності з акцизного податку. Облік ресурсних платежів. Облік плати за землю. Облік екологічного податку. рентна плата за спеціальне використання води: платники, ставки, об'єкт оподаткування, порядок обчислення, обліку, сплати і подання податкової декларації. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів. Облік майнових платежів. Облік місцевих податків. Податкова звітність місцевих зборів. Туристичний збір. Єдиний податок.

Рекомендована література:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI/ Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від №996-XIV від 16.07.99р.URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>
3. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 р. №2464-VI / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>
4. Гресь Н.Л. Г, Недоступ К.К. Облік і звітність в оподаткуванні: навч. пос. за заг. ред. проф. М.Т. Теловатої; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка». Дніпро: НТУ «ДП», 2019. 152 с.
5. Коцупатрий М. М., Ковач С.І., Безверхий К.В. Облік і звітність в оподаткуванні у схемах і таблицях : навч. посіб. для студ. напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит». Київ: КНЕУ, 2015. 196 с.
6. Коптєва Г. М. Облік і звітність в оподаткуванні : навч. посіб. Х. : Вид-во «Підручник НТУ «ХП»», 2018. 493 с.
7. Куцик П.О., Полянська О.А. Облік і звітність в оподаткуванні :навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівського торгово-економічного університету, 2017. 508 с.

8. Найденко О. Є. Податковий контроль : навчальний посібник. Харків : Вид. ХНЕУ, 2012. 224 с.

1.5. Звітність підприємства

Тема 1. Основи побудови і загальні вимоги до звітності підприємств

Мета і завдання звітності. Класифікація звітності. Склад і структура звітності: фінансова, статистична та спеціальна. Управлінська звітність. Користувачі звітності підприємства та їх інтереси.

Поняття фінансової звітності та її види. Вимоги національних стандартів до складу та елементів фінансової звітності. Якісні характеристики фінансової звітності. Принципи підготовки фінансової звітності. Розкриття інформації у фінансовій звітності. Загальні положення щодо порядку заповнення звітних форм. Порядок подання та оприлюднення звітності підприємств. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансових звітів».

Тема 2. Баланс підприємства (Звіт про фінансовий стан)

Принципи побудови та структурування балансу. Аналітичні можливості балансу. Побудова і зміст чинної форми балансу. Визнання статей балансу. Характеристика розділів і статей балансу. Загальні принципи оцінювання статей балансу. Особливості оцінювання та відображення в балансі необоротних і оборотних активів, власного капіталу, довгострокових і поточних зобов'язань, забезпечень. Підготовка облікових даних для складання балансу, методика і техніка заповнення балансу. Примітки до балансу.

Тема 3. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Структура і зміст звіту. Принципи визнання доходів і витрат. Класифікація доходів і витрат у звіті про фінансові результати. Джерела даних для складання звіту. Визначення показника виручки (доходу) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) залежно від виду діяльності. Порядок визначення показників податку на додану вартість, суми акцизних податків та інших вирахувань з доходу. Визначення собівартості реалізованої продукції, товарів (робіт, послуг) та узгодження знайдених показників з даними відповідних декларацій і розрахунків. Розрахунок валового прибутку (збитку). Визначення фінансового результату від операційної діяльності. Порядок визначення фінансового результату до оподаткування. Визначення чистого прибутку (збитку) підприємства. Визначення сукупного доходу підприємства. Склад і структура елементів операційних витрат. Показники прибутковості акцій і порядок їх розрахунку. Розкриття інформації про інші доходи і витрати у примітках до форми №2.

Тема 4. Звіт про рух грошових коштів

Призначення, структура і зміст звіту про рух грошових коштів. Джерела інформації для складання звіту. Методи складання звіту (прямий і непрямий). Порядок визначення даних про рух грошових коштів у результаті операційної діяльності в разі застосування прямого і непрямого методів.

Порядок визначення даних про рух грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності.

Порядок визначення грошових коштів у результаті фінансової діяльності. Розрахунок зміни обсягу грошових коштів за звітний період. Узгодження показників звіту з балансом. Розкриття інформації про рух грошових коштів у примітках до фінансової звітності.

Тема 5. Звіт про власний капітал

Поняття та види власного капіталу. Зміст статей звіту про власний капітал. Порядок складання звіту про власний капітал. Особливості формування звітних даних про зміни статутного, додаткового, резервного, неоплачуваного та вилученого капіталу. Розкриття інформації про зміни у власному капіталі у примітках до бухгалтерських звітів.

Тема 6. Примітки до річного фінансового звіту

Склад і структура приміток до фінансових звітів. Загальні положення П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах». Виправлення помилок і зміни в облікових оцінках. Зміни в обліковій політиці. Події після дати балансу. Розкриття інформації у примітках до фінансових звітів.

Тема 7. Зведена і консолідована фінансова звітність

Поняття зведеної та консолідованої звітності. Загальні положення П(С)БО 19 «Об'єднання підприємств». Порядок відображення в обліку і звітності придбання інших підприємств, гудвілу, який виник при придбанні, злиття підприємств, а також розкриття інформації про об'єднання підприємств. Операції щодо об'єднання підприємств, які перебувають під спільним контролем, і до обліку часток у спільних підприємствах. Розкриття інформації щодо злиття, об'єднання підприємств.

Визначення справедливої вартості придбаних ідентифікованих активів і зобов'язань.

Загальні положення НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність», застосовуються групою підприємств, організацій та інших юридичних осіб (далі - група підприємств), яка складається з материнського (холдингового) підприємства та дочірніх підприємств.

Порядок складання консолідованої фінансової звітності та загальні вимоги до розкриття інформації щодо складання консолідованої фінансової звітності.

Поняття внутрішньогрупових операцій, внутрішньогрупового сальдо та нереалізовані прибутки та збитки від внутрішньогрупових операцій тощо.

Тема 8. Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва

Загальні положення П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» та його застосовуються суб'єктами малого підприємництва, які визнані такими відповідно до чинного законодавства, і представництвами іноземних суб'єктів господарської діяльності.

Зміст і форма Фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва у складі Балансу (форма №1-м) і Звіту про фінансові результати (форма №2-м) та порядок заповнення його статей.

Зміст і форма Спрощеного фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва у складі Балансу (форма №1-м) і Звіту про фінансові результати (форма №2-м) та порядок заповнення його статей.

Тема 9. Спеціальна і статистична звітність

Суть, мета і завдання статистичної звітності. Загальнодержавний табель форм статистичної звітності для об'єднань, підприємств, організацій і установ України всіх форм власності. Зміст та порядок заповнення головних форм статистичної звітності.

Рекомендована література

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», затверджений наказом Міністерства фінансів України від 16.07.1999 р. №996 – XIV зі змінами і доповненнями. URL : zakon.rada.gov.ua/go/996-14
2. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджені Наказом МФУ від 28.03.2013 р. № 433. URL : www.minfin.gov.ua/control/uk/.../article
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом МФУ від 07.02.2013 р. № 73. URL : zakon.rada.gov.ua/go/z0336-13
4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність», затверджене наказом МФУ від 27.06.2013 р. № 628. URL : zakon.rada.gov.ua/go/z1223-13
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28. 05. 1999 р. №137 зі змінами і доповненнями. URL : zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07. 07. 1999 р. № 163 зі змінами і доповненнями. URL : zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва», затверджено наказом Міністерства

- фінансів України від 25. 02. 2000 р. №39 зі змінами і доповненнями. URL : zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00
8. Боднар М.І. та ін. Звітність підприємства. Навчальний посібник. Київ: «Центр навчальної літератури», 2020. 570 с.
  9. Верига Ю., Кулявець Н., Карпенко Є. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва. Навчальний посібник. Київ: «Центр навчальної літератури», 2019. 272 с.
  10. Глушач Ю.С. Фінансова звітність за П(С)БО. Навчально–методичний посібник. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 88 с.
  11. Гуцаленко Л.В., Марчук У.О., Мельякова Л.В. Облік і звітність суб'єктів малого бізнесу. Київ: Центр навчальної і практичної літератури, 2019. 390 с.
  12. Крупельницька І. Г. Звітність підприємств. Навчальний посібник. Київ: «Центр навчальної літератури», 2019. 232 с.
  13. Лень В.С., Гливенко В.В. Звітність підприємств. Підручник. Київ: Каравела, 2018. 672 с.
  14. Лучко М. Р., Яцишин С. Р. Консолідація фінансової звітності. Навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 282 с.
  15. Пантелеєв В.П., Юрченко О.А., Курило Г.М., Безверхній К.В. Звітність підприємств. Навчальний посібник (для студ. вищ. навч. закл. за спец. «Облік і оподаткування»). За заг. редакцією д. е. н., проф. В. П. Пантелеєва. К.: ДП «Інформормаційно - аналітичне агентство», 2017. 432 с.
  16. Приймак С. В. Фінансова звітність підприємств. Навчально-методичний посібник. Львів : Ліга Прес, 2016. 268 с.
  17. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність. Підручник. 7-ме видання, доповнене і перероблене. Київ: Альтера, 2016. 928 с.

Розділ 2 Аудит

Тема 1. Організація аудиторської діяльності в Україні

Аудиторська діяльність: нормативно-правове регулювання, вимоги до організації та управління. Реєстри суб'єктів аудиторської діяльності. Професійні вимоги до атестації осіб, що провалять діяльність у сфері аудиту. Органи суспільного нагляду за аудиторською діяльністю. Методи документального та фактичного контролю. Вибірковий та суцільний аудит. Критерії вибору оцінки відповідних методичних підходів до проведення аудиторської перевірки. Організаційні аспекти аудиторської перевірки. Попереднє дослідження підприємства-клієнта. Організація роботи з клієнтом. Основні принципи та нормативно-правове забезпечення проведення аудиторської перевірки. Структура міжнародних стандартів аудиту, надання впевненості та етики. Концептуальна основа аудиту. Професійна етика аудиторів

Тема 2. Методи й види аудиту

Основи аудиторської перевірки. Критерії оцінки стану бухгалтерського обліку та їх вплив на методи і способи проведення контрольних процедур. Види аудиту та їх суть.

Тема 3. Документування в аудиті

Поняття робочих документів аудитора, їх зміст та структура. Вимоги до оформлення та зберігання робочих документів. Робочі документи юридичного, конфіденційного та підсумкового характеру. Підсумкова документація за результатами проведеного аудиту. Види звітів незалежного аудитора та їх структура. Спеціальні вимоги до аудиторського звіту. Документування роботи аудитора (МСА 230)

Тема 4. Аудиторський ризик

Поняття аудиторського ризику та істотності в аудиті. Класифікаційні підходи до методів та способів оцінки аудиторського ризику. Процедури оцінки істотності та її вплив на величину ризику не виявлення. Оцінка ризиків (МСА 315, 320, 330) Аудиторські докази та процедури їх отримання (МАС 500, 501, 505, 510, 520) Аудиторська перевірка облікових оцінок (МСА 540, 545). Врахування законів та інформування управлінського персоналу (МСА 250, 260)

Тема 5. Контроль якості аудиторських послуг

Елементи системи контролю якості аудиторських послуг Незалежність та її загрози. Етичні вимоги до аудиту. Виконання завдання та моніторинг відповідності політиці та процедурам контролю якості

Тема 6. Аудит фінансової звітності та оформлення результатів перевірки.

Мета, завдання та джерела аудиту. Аудит балансу підприємства. Аудит звіту про фінансові результати. Аудит інших видів фінансової звітності. Аудит податкової звітності. Зв'язані сторони (МСА 550). Подальші події і оцінка їх аудитором (МСА 560). Припущення про безперервність діяльності підприємства (МСА 570). Порівняльні дані та інша інформація, пояснення управлінського персоналу (МСА 580, 710, 720). Огляд історичної фінансової інформації та проміжної фінансової інформації (МСЗО 2400, 2410). Висновок аудитора щодо фінансової звітності (МСА 700, 701, 705, 706). Висновок за завданням спеціального призначення (МСА 800) Висновок про відповідність звітності МСФЗ (ПМПА 1014). Особливості аудиту малих підприємств (ПМПА 1005)

Рекомендована література:

1. Аудит: підручник (в двох частинах) /за ред. Грушко В.І./ Брадул О.М.,Шепелюк В.А., Ільїна С. Б., Юнацький О., Хорошенко А. П., Брадул Т.В., 4-те вид. доп. і перероб. К: Видавництво Ліра-К, 2019.324 с.
2. Аудит: навч. посіб./С.І. Дерев'янка, Н.П. Кузик, С.О. Олійник і інші.К: «Центр учбової літератури», 2016. 380с.
3. Аудит: підручник /О.А. Петрик, В.О. Зотов, Б.В. Кудрицький і інші; за заг. ред. проф. О.А. Петрик.К: КНЕУ, 2015. 496с.
4. Бандура З. Л., Кріль Я.Я., Москаль Н.В. Облік і аудит : навч. посібник ; за ред. О. М. Ковалюка. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 270 с.
5. Баранова А.О., Наумова Т.А., Кашперська А.І. Аудит: навчальний посібник, Харків: ХДУХД, 2017.246с.
6. Виноградова М.О. Аудит: навч. посіб. К: «Центр учбової літератури», 2014.656с.
7. Ковалюк О.М., Бандура З.Л., Вейкрута Л.С. Економічний аналіз і аудит: навч.посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 322с.
8. Никонович М.О., Редько К.О. Аудит: підручник ; за заг. ред. Є.В. Мниха. К: Київ.нац.торг-екон.ун-т, 2014. 748с.
9. Огійчук М.Ф. Аудит: навчальний посібник.К:Алерта, 2016. 752с.
10. Огійчук М.Ф., Утенкова К.О. Організація і методика аудиту: навчальний посібник.К:Алерта, 2016. 304с.

Розділ 3 Економічний аналіз

Тема 1. Предмет, завдання, зміст і об'єкт аналізу.

Наукові основи економічного аналізу, роль економічного аналізу в організації підприємницької діяльності в умовах функціонування ринку.

Тема 2. Інформаційне забезпечення та організація аналізу господарської діяльності підприємства. Методи оформлення результатів аналізу.

Типові форми організації аналізу на підприємствах та сучасне бачення цього процесу. Процесуальна модель аналізу. Аналітичний процес, його складові та оформлення результатів аналітичного процесу.

Тема 3. Метод і методика, моделювання в економічному аналізі

Суть методики та методу. Складові методики економічного аналізу. Мета аналізу, організація аналізу, інформаційне забезпечення і т.д. Методи економічного аналізу. Логічні, економічні, математичні, психологічні. Детермінові функціональні залежності. Кореляційний аналіз. Стохастичний аналіз. Адіативні, стохастичні, мультиплікативні моделі. Їх суть, використання у економічному аналізі. Суть методів «ланцюгових

підстановок», «відносних і абсолютних величин» групування, перерахунку даних та інші. Логарифмічний метод. Задача оптимізації використання ресурсів виробництва. Методи лінійного програмування. Цільове використання методів економіко-математичних.

Тема 4. Система комплексного економічного аналізу та пошук резервів підвищення інтенсифікації і ефективності виробництва.

Модель комплексного економічного аналізу. Резерви виробництва. Багатокритеріальна матриця факторів інтенсифікації. Показники матеріаломісткості, фондомісткості, продуктивності праці.

Тема 5. Аналіз обґрунтованості і виконання виробничої програми.

Економічна експертиза «портфелю замовлень». Аналіз і оцінка виконання договірних завдань. Аналіз організації виробничого процесу. Аналіз резервів виробництва і продажу продукції. Поняття «точки безбитковості». Побудова графіка безбитковості. Аналіз партнерських відносин підприємства.

Тема 6. Аналіз забезпечення та використання виробничих ресурсів.

Ресурсний потенціал господарюючого суб'єкта та особливості його формування. Аналіз забезпечення основними засобами. Аналіз обсягу, структури і руху основних засобів. Аналіз забезпечення матеріальними ресурсами. Аналіз формування матеріального потоку, матеріальних запасів.

Тема 7. Аналіз кадрового потенціалу та ефективності його використання.

Аналіз забезпечення робочими кадрами, складу і структури кадрового потенціалу та ефективності використання. Основні показники, напрями аналізу, основні фактори впливу. Коефіцієнти прибуття, вибуття робочої сили, руху кадрів.

Тема 8. Аналіз формування та використання коштів на оплату праці.

Основні етапи аналізу, модель, показники. Відносна економія заробітної плати. Фонд оплати праці. Аналіз використання коштів з фонду оплати праці. Звіт про рух грошових коштів. Грошовий потік.

Тема 10. Аналіз витрат і фінансових результатів

Аналіз собівартості робіт та послуг. Аналіз прямих та накладних витрат. Основні етапи аналізу, модель, показники. Поняття калькуляції. Аналіз звіту «Про фінансові результати», його структурні елементи. Аналіз основних показників характеризуючи фінансовий стан підприємства і результат діяльності. Прибуток, рентабельність, фінансова стійкість.

Рекомендована література :

1. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник / за заг. ред. І. В. Сіменко, Т. Д. Косової . К.: «Центр учбової літератури», 2017. 384 с..
2. Гринів Б. В. Економічний аналіз торговельної діяльності. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2017. 390 с.
3. Економічний аналіз: Навч. посібник. За ред. Волкової Н.А./ Н.А. Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Гайдаєнко та ін. Одеса: ОНЕУ, ротاپронт. 2015. 310с.
4. Ковалюк О.М., Бандура З.Л., Вейкрута Л.С. Економічний аналіз і аудит : навчальний посібник.Львів:ЛНУімені Івана Франка, 2014.322 с.
5. Ковальчук К.Ф Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій.: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2012. 326с.
6. Мулик Т.О. Аналіз господарської діяльності: Навч. посіб.К.: Центр учбової літератури, 2017. 288 с.
7. Шубіна, С.В. Фінансовий аналіз: практикум : навчальний посібник для ст-ів ВНЗ / С.В. Шубіна, О.Ю. Мірошник, В.О. Швадченко.К. : Центр учбової літератури, 2019. 296 с.: іл..3.
8. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / І. О. Школьник, І. М. Боярко, О. В. Дейнека та інші; за заг. ред. І. О.Школьник. К.: Центр учбової літератури, 2019.368 с.:
9. Яців І.Б. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб. / І.Б. Яців, В.В. Липчук, Н.І. Райтер.Львів: Ліга-прес, 2019. 238 с.